

rachel
kay
shuttle
worth

Links Rachel
Kay-Shuttleworth.

Linksonder
Gawthorpe Hall
(foto: Lee Pilkington).

Gawthorpe Hall ligt in Pennine Lancashire, in het hart van het gebied waar de industriële revolutie plaatsvond. Het westelijk gelegen Yorkshire was het centrum voor de wolindustrie, in het oostelijk gelegen Lancashire waren de katoen- en linnenindustrie gevestigd. De familie Shuttleworth leefde sinds 1600 in Gawthorpe Hall met Miss Rachel Kay-Shuttleworth als laatste bewoonster. Na haar dood zijn het gebouw en landgoed overgenomen door de National Trust en de Lancashire County Council. Haar textielcollectie met kleding, shawls, beddenspreien en achthonderd stukken kant dienen als voorbeelden voor borduren, haken, weven en kantklossen. De collectie wordt beheerd door een toegewijd team: een directrice, twee conservatoren, een educatief medewerker en veel vrijwilligers.

Leven

De biografie van Rachel Kay-Shuttleworth leest als het leven van twee personen gezien haar uitgebreide wapenfeiten op privé- en maatschappelijk-sociaal gebied. De familie verloor in de twee wereldoorlogen meerdere mannelijke familieleden. Miss Rachel was toentertijd de hoedster van het huis en verzorgster van zieke familieleden naast haar eigen drukke werkzaamheden. Zij zette uiteenlopende projecten op, zoals ambachtelijke opleidingen en resocialisatieprogramma's voor jonge delinquenten. Haar beproefde werkwijze was om eerst onderdak en helpers voor een project te zoeken, daarna de autoriteiten voor structurele steun te benaderen en vervolgens zitting te nemen in de besturen. Het was ook de tijd van de vrouwenemancipatie en terwijl suffragettes zich aan de hekken van Buckingham Palace vastketenden, realiseerde zij geheel onafhankelijk haar sociale projecten.

Leidmotief

De door Karl Marx voorspelde ontvreemding van de mens van zijn arbeid als gevolg van de industrialisatie voltrok zich voor haar ogen in de lokale weverijen. Haar reactie hierop en leidmotief was dat het maken van dingen met je handen de gezondheid, persoonlijke ontwikkeling, creativiteit en identiteit versterken. Ze was ervan overtuigd dat een goede samenwerking van hand, geest en oog, zoals die in alle handwerktechnieken nodig is, bij een gelukkig mens horen en zette dit om in de praktijk. Ze was een krachtige, mooie vrouw en moet veel aanbidders hebben gehad. 'When other women of my generation were finding husbands and settling down, I was so busy that I simply had not got the time', zei ze later terugblikkend.

Ze wilde geen

museum, maar een werk
plek waar mensen
konden leren

Textielcollectie

Rachel Kay-Shuttleworth realiseerde zich dat ze visuele hulpmiddelen nodig had bij lezingen en lessen over handwerken. Op haar reizen door Europa, Noord-Afrika en de Verenigde Staten verzamelde ze textiele objecten als voorbeelden van borduurwerk en andere ambachtelijke technieken. Vrienden brachten van verre reizen objecten voor haar mee. In deze zeer persoonlijke 30.000 stuks tellende collectie bevinden zich bijvoorbeeld door Chinese keizers gedragen zijden robes, Indiase kasjmieren shawls, watermanden van Zulu-krijgers, een Scorpion-riem uit Tibet en veel meer. Van dichtbij komen quilts en geborduurde dekens, elk met een eigen verhaal. Ze zijn allemaal gelabeld in haar zweriger handschrift in groene inkt met de plaats van herkomst, technische details en vooral de persoonlijke verhalen. Ze begreep als geen ander de verhalende kracht van textiel.

Ze was bijzonder geïnteresseerd in kant en schreef tien jaar lang artikelen voor het *Embroidery Magazine* van de Embroiderer's Guild. In een bijdrage uit 1951 vertelde ze hoe ze in Tunis een intrigerend stuk kant in het gewaad van een vrouw zag en niet rustte voordat ze de inheemse maakster had opgespoord en een stuk had gekocht voor haar verzameling.

Nalatenschap

Geheel in de *democratic spirit* van Rachel Kay-Shuttleworth is er een uitgebreid, toegankelijk en inspirerend educatief programma in Gawthorpe Hall. Twee van de vijf *galleries* zijn voorbehouden aan wisselende, interactieve tentoonstellingen. Textielkunstenaars

Het leek op een aflevering uit de BBC-serie *Downton Abbey*: een prachtig Engels kasteel, Gawthorpe Hall, en het levensverhaal van Miss Rachel Kay-Shuttleworth (1886-1967). Op een conferentie over handwerk en gezondheid ontdekte Monika Auch het actuele nalatenschap van een progressieve, gedreven vrouw uit het Victoriaans-Edwardiaanse tijdperk.

Rechts: Modestudenten van de University of Central Lancashire tijdens een workshop Chinees borduurwerk (foto: Gawthorpe Textiles Collection).

Rechtsonder: Detail uit de tentoonstelling '... by a thread...'

en craftivists worden uitgenodigd om projecten op te zetten. Zo verzorgde Claire Wellesley-Smith, een textielkunstenaar die actief is op het gebied van *community projects*, workshops en was er een tentoonstelling te zien met als thema zichtbare, stoere reparaties. De tentoonstelling '...by a thread...' ging over de herinneringen, verhalen en gedachten die aan zorgvuldig hersteld textiel verbonden zijn. Zo staat naast een quilt te lezen: 'Deze quilt was een huwelijkscadeau voor mijn ouders. De voering bewaart het geheim van de warmte - de restjes tweed en gewassen wol zijn bij elkaar geraapt door de maakster, mijn grootmoeder. Mijn reparaties vierten haar creativiteit, die uit noodzaak ontstond.' Het bijschrift van een gescheurde denim jas van Wrangler beschrijft het verhaal van een vroeg overleden broer: 'De gescheurde mouw heb ik niet gerepareerd maar omzoomd met kleurrijke draden en versierd met borduursel. Het is onze band met hem en zijn leven.'

Gedachtengoed

Mijn *Stitch Your Brain*-project, dat in 2013 startte, was aanleiding voor mijn bezoek aan Gawthorpe Hall. Dit lopende project en onderzoek naar de invloed van handwerken op het welbevinden is door de stichting van Gawthorpe Textiles Collection opgepakt, omdat het aansluit bij het gedachtengoed van Rachel Kay-Shuttleworth. Veertig mensen uit de lokale gemeenschap en het netwerk van de stichting waren uitgenodigd om aan het project deel te nemen. In april opende een mooi gepresenteerde tentoonstelling met de werkstukken en de persoonlijke verhalen van de lokale borduursters erbij. Het ideaal van Rachel Kay-Shuttleworth was het opzetten van een Craft House waar haar visie op leren, handwerken en welbevinden in praktijk werden gebracht. Ze wilde geen museum, maar een werkplek waar mensen konden leren. Geen presentaties achter glas, maar tastbare voorbeelden van textiel. Eigenlijk het tegendeel van wat een museum is. In Gawthorpe Hall leeft het ideaal voort als centrum van een groeiend netwerk.

× × × × ×

www.gawthorpetextiles.org.uk

www.clairewellesleysmith.co.uk

WINACTIE

workshops & cursussen beeldend werken met vilt

LINDA DEZIJN
viltkunstenaar

Langeslag 9, 8181 GN Heerde | T 06-46179667
E info@lindadezijn.nl | www.lindadezijn.nl

Ginkyo
bijzondere knopen en kralen

www.ginkyo.nl